

MÄNTTÄ-VILPPULA
TAIDEKAUPUNKI

Elinvoimaohjelma, raportti 5/2025

- Huhtikuun 2024 ja toukokuun 2025 väliltä
  - Punainen=kesken, keltainen=aloitettu, vihreä=valmis
- Toimenpide voi olla luonteeltaan jatkuva, vaikka olisi vihreä 7.5.2025 VKe

Ohjelma hyväksytty [kaupunginvaltuustossa 22.4.2024](#)

Tausta

Elinvoimaohjelma perustuu kaupunkistrategiaan

Kaupungin elinvoimaohjelma on osa kaupunginvaltuuston hyväksymää kaupunkistrategiaa. Kaupungin visio on: ”Sujuvaa elämää ja elinvoimaa kansainvälisessä kulttuurin keskuksessa”. Yhtenä kaupungin tavoitteena on elinvoimainen ja osaava koulutuskaupunki. Elinvoimaohjelma täsmentää kuntastrategian linjauksia ja toimii apuna kunnan päätöksenteossa ja strategian toteuttamisessa eri toimialoilla. Elinvoimaohjelman teemat ja niihin liittyvät kärkitoimenpiteet on johdettu strategian näkökulmista.

Elinvoimaisessa taidekaupungissa on veto- ja pitovoimaa

Mänttä-Vilppulan elinvoimatyötä toteutetaan rohkeasti, luovasti ja yhdessä. Kaupunki toimii mahdollistavana kumppanina paikallisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa elinvoiman edistämiseksi. Elinvoimaohjelmalla tavoitellaan laaja-alaisesti elinvoimaista Mänttä-Vilppulaa, joka houkuttelee uusia yrityksiä, asukkaita ja osaajia ollessa samaan aikaan pitovoimainen paikkakunta nykyisille asukkaille ja toimijoille asua, elää ja yrittää.

Muita elinvoimaohjelman kärkiteemoihin liittyviä ohjelmia ja suunnitelmia

[Kaupungin hankintaohjeet](#)

[Kulttuuristrategia 2019 – 2029](#)

[Matkailuohjelma 2024-2028](#)

[Elinkeinostrategia 2017-2026](#)

[Mänttä-Vilppulan kehityskuva 2012](#)

[Taidekaupungin liikenteen kehittämissuunnitelma 2018](#)

[Kulttuuripuu -kulttuurikasvatusohjelma 2021-2024](#)

Mänttä-Vilppulan elinvoimaohjelma

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

1. Houkuttelevien oppimisympäristöjen kehittäminen
2. Lukion markkinointihankkeen suunnittelu ja toteutus
3. Yrittäjyyskoulutuksen ja -kasvatuksen kehittäminen
4. Oppilaitosten, opiskelijoiden ja yrittäjien yhteis-työn kehittäminen
5. ”Koko kylä kasvattaa”

Yritysmyönteinen ajattelutapa – yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin vetureina

6. Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen
7. Yritysmyönteisyyden kehittäminen kaupungin hallinnossa ja päätöksenteossa
8. Yritysten verkostoitumisen tukeminen
9. Yritysten sijoittumisen edistäminen

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

10. Asumispolitiikan ja kaupunkirakenteen linjausten päivittäminen
11. Uuden asukkaan sijoittuminen ja kotiutuminen
12. Taidekaupungin viihtyisän, siistin ja houkuttelevan ympäristö kehittäminen ja siitä huolehtiminen
13. Monipaikkaisen työn mahdollistaminen ja monipaikkaisuuden hyödyntäminen
14. Kaupungin saavutettavuudesta huolehtiminen

Vahva Taidekaupunki – brändi

15. Taiteen ja historian näkyväksi tekeminen kaupunkikuvassa ja maisemassa
16. Taidekaupunki-brändin vahvistaminen ja markkinoinnin kehittäminen
17. Matkailun kehittäminen
18. Tapahtumayhteistyön kehittäminen

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Houkuttelevien oppimisympäristöjen kehittäminen				
Kouluverkko selvityksen laadinta ja toimeenpano	2023–2025	Sivistysjohtaja	SASKY, MW-Kehitys Oy	Selvitys toteutettu. Toimeenpano alakoulujen osalta suunnitelman mukaan. Yläkoulujen ja lukion yhdistämisen osalta valmistelutyö saatu tehtyä. Asia viedään valtuustolle päätettäväksi 5/2025.
Kaupungin koulujen markkinointi ja palveluista viestiminen	2024-> jatkuva	Lukion rehtori		Markkinointi ja viestintä onnistunut monikanavaisena (syksy 2024: 165 opiskelijaa). Osallistuminen lähilukioiden sekä Finest Future (ICONAL) -verkostojen toimintaan.

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Houkuttelevien oppimisympäristöjen kehittäminen				
Opistojen markkinointi (Autere)	2024 --> jatkuva	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Sivistysjohtaja		Toteutettu monikanavaista sähköistä markkinointia ja ilmoittautumistapaa (painetusta opinto-oppaasta luovuttu resurssien kohdentamiseksi opetustoimintaan).
Lukion ja SASKY:n markkinointihankkeen suunnittelu ja toteutus				
Monikanavainen markkinointiviestintä 2. asteen oppilaitoksista	2024 -> jatkuva	Lukion rehtori	SASKY, Kaupunkimar- kkinointi, TAMK	Verkkosivu, somet, videototeutettu. Päivä lukiolaisena -markkinointipäivä ja erilliset tutustumispäivät (mahdollistetaan yksilölliset tutustumiskerrat) toimintana käynnissä. SASKY:ssa 8-9 -luokkien tutustumiset ja työllisyyspalveluyhteistyö sekä kohtaamistapahtumat.
12.5.2025				6

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Lukion ja SASKY:n markkinointihankkeen suunnittelu ja toteutus				
Urapolkutarinoiden kokoaminen 2. asteen oppilaitoksista valmistuneilta	2024- > jatkuva	Lukion rehtori	SASKY, Kolmas sektori, urheiluseurat, TAMK	Entisten oppilaiden vierailut toteutettu lukiossa ja SASKY:ssa. Tarinoita hyödynnetään somessa ja esittelyissä (käynnissä lukiossa ja SASKY:ssa).
Kaksois- ja kolmoistutkintojen joustavuus ja mahdollistaminen	2025-> jatkuva	Lukion rehtori	SASKY	Kaksoistutkinto käynnissä, ammatillisten opintojen ja lukio-opintojen yhdistäminen. (kolmoistutkinto: ammatilliset opinnot, lukion opinnot, yo-tutkinto). Tutkinnon joustavat mallit vielä suunnittelussa.

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Yrittäjyyskoulutuksen ja -kasvatuksen kehittäminen				
Yrittäjyyskoulutuksen ja -kasvatuksen kehittäminen kaikille koululaisille esiasteelta alkaen	2024 -	sivistysjohtaja ja rehtorit	4H-kerho, SASKY, TAMK, Autere-opisto	<p>6. ja 9. luokat tekevät vuosittain Yrityskylävierailut Tampereella. Nämä valmistellaan monialaisina oppimiskokonaisuuksina.</p> <p>Yrittäjyyskasvatus asetetaan koulujen vuosisuunnitelman tavoitteeksi lukuvuodelle 2025-26.</p> <p>SASKY:ssa yrittäjyys (esim. tutkinnon osia, nyt-yritykset) tutkinnoissa mukana.</p>
Kulttuuritoimijoiden ja taiteilijoiden yrittäjyyskoulutuksen ja tuotanto-osaamisen kehittäminen.	2024 -	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö	SASKY, TAMK, Serlachius-museot	<p>Kuvataiteilijan uusi työ- ja ansaintakenttä (KUVATA) -koulutus toteutettu TAMK:n kanssa 9/2024-5/2025.</p> <p>Toimijoiden palvelumuotoilun koulutus käynnistetty 3/2025, jatkuu.</p>

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Oppilaitosten, opiskelijoiden ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen				Arvio
Harjoittelu- ja kesätyöpaikkojen sekä oppisopimusyhteistyön lisääminen/mahdollistaminen	2024 -	Työllisyyspalvelupäällikkö	MW-Kehitys Oy, Yrittäjäjärjestöt, SASKY, Kaupunkimarkkinointi, TAMK	<p>Yhteistyö käynnissä työllisyysalueen, MW-Kehityksen ja oppilaitosten kanssa. Toimintamallin rakentaminen vuoden 2025 aikana.</p> <p>Töissä Taidekaupungissa –sivustolla kesätyöpaikkatarjonta esillä.</p> <p>Tienaa Tonni –kampanja käynnissä (nuorisopalvelut ja Lions).</p>
Valmistuneiden ja valmistuvien opiskelijoiden rekrytointitilaisuuksien järjestäminen	2024 -	Työllisyyspalvelupäällikkö	Yrittäjäjärjestöt, MW-Kehitys Oy, SASKY, TAMK, Leader PoKo	<p>Opiskelijoiden valmistuminen tapahtuu yksilöllisinä ajankohtina. Tiedottamista, erityisesti some-markkinointia lisätty.</p> <p>Rekrytointitilaisuus 4/2025. Kaupunki ottanut käyttöön työllistämisen kuntalisän, jossa vastavalmistuneet nuoret yksi kohderyhmä.</p>

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Oppilaitosten, opiskelijoiden ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen				
Tamkin kumppanuuden laajempi hyödyntäminen	2023–2025	Sivistysjohtaja	TAMK, MW-Kehitys Oy	<p>Lukion opinto-ohjauksen yhteydessä TAMK:n koulutusalaesittelyt toteutetaan vuosittain.</p> <p>Kulttuuripalveluiden TAMK-yhteistyö toteutettu kuvatataide-amk -verkostossa (näyttely ja koulutusyhteistyö).</p> <p>Amk-harjoittelijoiden/lopputyöntekijöiden hyödyntämistä edistettävä kaupungilla, yrityksissä ja järjestöissä.</p> <p>Korkeakouluyhteistyön verkostotilaisuudet aluekehittäjän yhteistyöllä (ns. maakuntakorkeakoulun aamukahvitilaisuudet).</p> <p>AMK-opiskelijoiden Road Show teknologiayrityksissä 3/2025, suunnittelussa jatkuva toiminta.</p> <p>SASKY:ssa väyläopinnot käytössä sekä hankeyhteistyö TAMK:n kanssa.</p>

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

"Koko kylä kasvattaa"				Arvio
"Alumnitoiminnan" ja opiskelijakummitoiminnan vahva jalkauttaminen koulutusasteille	2024 -	Sivistysjohtaja		<p>Toteutuksessa: Entisten opiskelijoiden vierailut (lukio), Vertaiskummit (alakoulut), Tukioppilastoiminta (yläkoulut), Tutortoiminta (lukio).</p> <p>SASKY:ssa tutortoiminta, opiskeluhuoltoryhmät ja oppilaskuntatoiminta kehitettävänä.</p> <p>Nuorisovaltuuston toiminnan kytkeminen koulutusasteiden toimintaan.</p>

Yritysmyönteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittämisen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Yritysmuonnteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittämisen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen				
Yrityspalveluiden ja -neuvonnan toteuttaminen ja palveluista viestiminen yrittäjille	2024-	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja Yrke Kiinteistöt Oy toimitusjohtaja		<p>Neuvontapalvelut aloittaville ja toimiville yrityksille VALMIS JA JATKUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - LTS päivitystä + rahoitusneuvontaa 54 yritykselle - Lisäksi yksittäisiä kyselyitä ja neuvontatapahtumia > 150 <p>Uusien yrittäjien/yrittäjiksi haluavien yritysinfot (4 kpl) toteutettu yhteistyössä oppilaitosten TOTEUTETTU JA TOISTUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknologia-alan yrityskontaktointi ja neuvontakampanja - Mara-ala - Yritysten liike- ja/tai hanketoiminnan käynnistämisen neuvonta <p>Yritysten sijoittumispalvelut yhteistyössä Yrke Kiinteistöt Oy:n kanssa (55 kpl) TOTEUTETTU JA JATKUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimitilapalvelu Yrke + MW - Omien ja muiden kiinteistöjen esittely - Vuokraustoiminta <p>Uutiskirje, MW-Kehityksen nettisivut ja some-kanavat TOTEUTETTU JA JATKUVA</p>
12.5.2025				

Yritysmuunnettu ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen				
Sujuvat kaavoitus-, tila-, tontti- ja lupaprosessit <ul style="list-style-type: none"> • Valmiit yritystontit ja yritystonttimarkkinointi • Tehokas ja sujuva palveluprosessi • Digitaalinen tonttipörssi 	2024-	Kaupunkisuunnittelupäällikkö	Kaupunkimarkkinointi Yrke Kiinteistöt Oy	Digitaalinen tonttipörssi pidetty ajan tasalla (viety uutta aineistoa 2024. Sis. Kaikki perustiedot ja hinnat. Myyty 3 teollisuustonttia lisämaaksi Nälkäkallion kaavalaajennus hyväksytty 3/2025.

Yritysmyönteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen				
Digitaalisten palvelualustojen ja lomakkeiden toteuttaminen mm. tontti-, toimitila- ja matkailumarkkinoinnin osalta. Visit Taidekaupunki -alustan hyödyntäminen.	2024–2025	Matkailukoordinaattori, kaupunkikehitysjohtaja, MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja, Yrke Kiinteistöt Oy toimitusjohtaja		<p>Kaupungin Muuttajalle-sivusto julkaistu 2024, jatkuva ja kehitetään edelleen.</p> <p>Kaupungin tapahtumakalenteri toteutettu ja toimijoilla aktiivisessa käytössä. Kulttuuri- ja matkailutoimijoille suunnattu sähköinen uutiskirje käytössä.</p> <p>VisitTaidekaupunki-sivustoalustaa hyödynnetty matkailu- ja tapahtumamarkkinoinnissa (mm. sesongin some-kampanjat).</p> <p>Seudullinen matkailusivu uudistettu https://visitheartfinland.fi/</p> <p>Tonttipörssin visuaalisuuden parantaminen käynnissä/suunnittelussa.</p> <p><u>MW-Kehitys&Yrke:</u></p> <p>TEHTY JAJATKUVA</p> <p>Tonttipörssi, Visit, Töissä, MW:n omat sivut, Someviestintä (Facebook, Instagram, LinkedIn), somemarkkinointi (maksettu ja maksuton)</p>

Yritysmuotoinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen				
Töissä Taidekaupungissa ja Visit Taidekaupunki-konseptien ylläpito ja hyödyntäminen	2024-	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja		<p>TEHTY JA JATKUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - >189 palveluyritystä Visit-sivuilla ja >44 yritystä Töissä Taidekaupungissa -sivuilla -markkinointi ja mukanaolevien yritysten aktivointi - sivustojen kävijämäärät isossa kasvussa
Kuntapalveluiden palvelumuotoilun kehittäminen	2024–2025	Johtoryhmä ja toimialat		<p>Asiakaspalveluiden virtaustehokkuuteen perustuvaa palvelupolkua hyödynnetty muun muassa viraston asiakaspalvelupisteessä, Kelan ja Koskelantalojen yhteistyössä.</p> <p>Poliisin lupapalvelut kaupungintalolla 1/2025 alkaen.</p> <p>Osallistuvaa budjetointia tehty 2023 alkaen kaikille avoimella kyselyllä. Keväällä 2025 järjestetään myös kysely.</p> <p>Yhteistyö valtion viranomaisten kanssa. Myös valtion palveluverkostoeselvitykseen osallistuminen edunvalvonta huomioiden.</p>

Yritysmuonnteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittämisen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin yrityspalveluiden kehittämisen				
Yritysten osaamisen kehittämisen räätälöityjen koulutusten avulla.	Jatkuva	MW-Kehitys Oy	SASKY, TAMK, yrittäjäjärjestöt, Leader PoKo	<p>JATKUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saskyn ja Tamkin järjestämän koulutuksen sisältökehittäminen ja markkinointi alueen yrityksille. - TE-uudistuksen sisältösuunnittelussa oltu mukana, jossa koulutus ja osaaminen on tärkeä osa työvoiman ja yritysten palveluissa. - Yrityskummit
Kehittämishankkeiden toteuttaminen elinvoiman lisäämiseksi	2024-	MW-Kehitys Oy, Yrke Kiinteistöt Oy	SASKY, TAMK	<p>TEHTY JA JATKUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teollisuuden kasvun eväät -valmisteluhanke (PoKo) - Albio (alueellisen biokaasulaitoksen toteutettavuustutkimus) - Tamkin toteuttamien hankkeiden kumppanina toimiminen (Kohta-hanke) <p>Sijoitu Taidekaupunkiin –hankehaku (AKKE)</p>

Yritysmuuntoinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen				
Kiertotalouden, vihreän siirtymän ja digitalisaation edistäminen	2024-	Kaupungin kaavoitus, MW-Kehitys Oy, Yrke Kiinteistöt Oy	TUNI, SASKY, KiPi, Leader PoKo	<p>Mustalahden yritysalueen laajennuksen kaavoitus (Nälkäkallio), hyväksytty 3/2025</p> <p>MW-Kehitys&Yrke:</p> <p>TEHTY JA JATKUVA</p> <p>- Albio-hanke</p> <p>- Asiantuntijana toimiminen Mustalahden teollisuusalueen kehittämisessä (Nälkäkallio)</p> <p>- Visit ja Töissä -digialustat (yritysten näkyvyyden varmistaminen ja edistäminen, digimarkkinointi, someviestintä, tonttipörssi)</p>

Yritysmyönteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Yritysmyönteisyyden kehittäminen kaupungin hallinnossa ja päätöksenteossa				
Yritysvaikutusten huomioiminen päätöksenteossa	Jatkuva	Kaupunginhallitus ja lautakunnat		Kaupunkikehityslautakunnan kilpailutuksissa yritysten piirteet huomioidaan vaatimusten asettelussa.
Yritysten kuuleminen ja toiminnan kehittäminen palautteen perusteella	Jatkuva	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry	Elinvoimajaos on foorumi asiaa varten. Tukevat toiminnot kuten Yritysaamukahvit lisäävät osaltaan tiedon siirtymistä.
Mahdollistetaan hankintojen toteutusta paikallisilta toimijoilta <ul style="list-style-type: none"> • Markkinavuoropuhelun tehostaminen paikallisten toimijoiden kanssa • Hankintojen näkyväksi tuominen • Hankintakalenteri 	2024–2026	Taluspäällikkö Kaupunkikehitysjohtaja Sivistysjohtaja	MW-Kehitys Oy, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto	Hankintakalenterin ensimmäinen versio otettu käyttöön uuden sivuston myötä. Vaihtoehtoista alustaa tutkitaan.

Yritysmyönteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Yritysmyönteisyyden kehittäminen kaupungin hallinnossa ja päätöksenteossa				
Yrittäjien hallituksen, kaupunginhallituksen ja elinvoimajaoston yhteispalaverien järjestäminen ja vuorovaikutuksen vakiinnuttaminen	2024–2026	Kaupunginhallitus Elinvoimajaosto	Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry	Yrittäjäyhdistys ja kaupungin johtoryhmä ovat kokoontuneet viimeksi 11/2024. Elinvoimakuntakilpailu 1/2025 Elinvoimalupaus valmistelussa.
Yritysten verkostoitumisen tukeminen				
Edistetään yrittäjien keskinäistä yhteistyötä	2024 -	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja	Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry, Leader PoKo	TEHTY JA JATKUVA - Aamukahvit, Visit-iltapäivät - Yritysrühmähankkeiden suunnittelu - Yrittäjien kevätfoorumi - Säännölliset tapaamiset yrittäjäjärjestön kanssa - Alihankinta-messut yhteistyössä kahdeksan yrityksen kanssa - Yritysneuvontatyö

Yritysmyönteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Yritysten sijoittumisen edistäminen				
Tarjotaan asiantuntija-apua yritysten investointihankkeissa.	Jatkuva	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja	Leader PoKo	<p>TEHTY JA JATKUVA</p> <ul style="list-style-type: none"> -Hankkeita kaikkiin tärkeisiin rahoittajaorganisaatioihin + yhteydet valmisteluvaiheessa niihin (Poko/Ely/Finvera/BusinessFinland/Länsi-Suomen Kasvukolmio) - Hankkeiden suunnittelu, rahoitusasiantuntija-apu, yhteistyöverkostot, toimittajat - Yrityskummit
Yritys- ja teollisuusalueiden saavutettavuus kolmella taajama-alueella	Jatkuva	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy	Tonttipörssi digitalisoitu. Yksityiskohtaiset tiedot tallennettuna web-järjestelmään. PIRELY:n kanssa vähintään vuosittain pidettävissä tiestökokouksissa nostetaan esille kunnossa- ja ylläpidon asioita.
Mustalahden alueen kehittäminen	2024–2026	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy, Yrke Kiinteistöt Oy	<p>Nälkäkallion kaava hyväksytty maaliskuussa 2025.</p> <p>Mustalahdenkadun tonttien saavutettavuutta parannetaan par'aikaa katua jatkamalla.</p> <p>PIRELY:n kanssa edistetty Kt56/58 (kiertoliittymä ja sillan poisto) investointihanketta. Rakennussuunnittelu alkanut.</p>
Sassin alueen kehittäminen	2024–2026	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy, SASKY	<p>Lentopaikan rakennuslupahakemus hyväksytty 2/2025.</p> <p>Tontteja myynnissä hangaarin läheisyydessä.</p>

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Asumispolitiikan ja kaupunkirakenteen linjausten päivittäminen				
Asumisohjelman päivittäminen	2024	Kaupunkikehitysjohtaja Koskelantalot Oy toimitusjohtaja		Projektin nimetään työryhmä ja työskentelyn on määrä alkaa syksyllä 2025.
Mänttä-Vilppulan kehityskuvan (2012) päivittäminen	2025–2026	Kaupunkikehitysjohtaja		Projektin suunnittelussa Suomen kylät Ry:n kanssa.
Uuden asukkaan sijoittuminen ja kotiutuminen				
Muuttajan tervetuloa-paketti <ul style="list-style-type: none"> • Tietopaketti • Etusetelit ja paikallisten yrittäjien alennuskuponit tms. • Palvelumainos • Harrastusmahdollisuuksien esittelyt • Uuden asukkaan tilaisuudet 	2024	Matkailukoordinaattori Johtoryhmä	SASKY, järjestöt, MW-Kehitys Oy, Yrittäjäjärjestöt, Koskelantalot	Muuttajan tervetuloa-postitus toteutettu 2024 x 2 (sis. mm. kirjeen, uimahallin lahjakortin, matkailuesite). 2025 postitus toukokuu. Tietopakettia kehitetty edelleen, uutena lisätty harrastusmahdollisuudet ja muuttajalle tiedot (leafletit ja QR-kooditus). Alennuskupongikäytännöt suunnittelussa. Uuden asukkaan tilaisuudet toteutettu 2023 ja 2024 (kotoutuminen). Vauvajuhlat toteutettu 2023-2025.

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Uuden asukkaan sijoittuminen ja kotiutuminen				
Tarjotaan ja edistetään kausiasukkaille vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muutosta vakituiseen asuntoon	2024 -	Kaupunkisuunnittelupäällikkö Rakennustarkastaja		Haettu ja myönnetty 3 kpl käyttötarkoituksenmuutosta pysyvään asumiseen. Osallistuttu ASTA-messuille Koskelantalojen kanssa 2025.
Työsuhdeasumisen edistäminen	2024 -	Koskelantalot Oy toimitusjohtaja		Opiskelijoille ja keikkatyöntekijöille tarjotaan monipuolista asumista.

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Taidekaupungin viihtyisän, siistin ja houkuttelevan ympäristön kehittäminen ja siitä huolehtiminen				
Keskusta-alueiden yleisilmeen kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • Yleisalueiden kunnossapidon strategian luominen ja toimenpideohjelman käyttöönotto • Kaupunki huolehtii kylteistä ja opasteista 	2024	Infrapalvelupäällikkö	Tilapalvelut	Master plan kirjoittamatta. Kylttien ja opasteiden uusinta aloitettu 2024. Sisääntulokyltit asennuksessa 5/2025.
Vilppulan Asemaseudun kehittäminen	2023–2024	Kaupunkikehitysjohtaja	Väylävirasto	Aluetta rakennettu pihan liikennejärjestelyillä ja taideteoksella. Rakennusten maalaukset ja makasiinin katon uusinta kesken (Väylävirasto).
Yhteisöllisten vuotuisten talkootapahtumien järjestäminen	2024 -	Infrapalvelupäällikkö, Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö	Yhdistykset ja järjestöt, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry	Kaupunki mukana Miljoona roskapussia –kampanjassa keväällä 2024. Koko kaupungin talkootapahtuma järjestetty 4/2025.

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Monipaikkaisen työn mahdollistaminen ja monipaikkaisuuden hyödyntäminen				
Etätyöskentelytilojen mahdollistaminen ja tarjoaminen	2024 -	Kiinteistöpäällikkö		Tilamuutokset tekemättä Mäntän päässä muuttuvien vuokralaisten vuoksi. Vapautuvien toimistotilojen käyttö Vilppulassa tutkinnassa.
Erinomaisten tietoliikenneyhteyksien hyödyntäminen	jatkuva	Johtoryhmä Kaupunginhallitus	Elmonet Oy, Poko ry.	Markkinoitu. Osa jatkuvaa operatiivista toimintaa.

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin saavutettavuudesta huolehtiminen				
Julkisten liikenneyhteyksien ja lähijuna-/raideliikenteen varmistaminen ja liikenteen ketjuajattelun kehittäminen	2024 – 2030	Kaupunkisuunnittelupäällikkö Kaupunkikehityslautakunta	ELY-keskus	<p>Kiskobussiyhteyksien jatkosta annettu lausunnot sekä elinvoimajaksen että Pirkanmaan liiton kanssa tehdyn edunvalvontatyön myötä.</p> <p>Oppilaiden viikonloppuun liittyvien vuorojen kanssa koordinoitu ostoliikenteen kanssa ja tehty erillisiä kokeiluja.</p> <p>8/2024 alkaen pendelöintimahdollisuus mahdollistettu seutuliikenteellä.</p> <p>Opiskelijoiden viikonloppuliikenteen juna-taksi toimintoon varattu rahat 2025. Testattu jo aiemmin.</p> <p>Kaupunkipyörät (lainapyörät) Vilppulan ja Mäntän välillä toteutettu kaupungin ja Serlachiuksen yhteistyöllä 2023-24. Totutusyhteistyö jatkuu 21.5.2025 alkaen</p> <p>Serlachiuksella jokapäiväinen liikennöinti Tampereelle 13.6-31.8.2025</p> <p>Vesiliikenteen alueita kuten laitureita uusittu. Vesillelaskupaikkoja löytyy ja niiden on syytä olla nähtävänä.</p> <p>Mäntän lentopaikan virallistaminen etenee.</p> <p>Best Parkille vuokrattu maa-alue Myllyrannasta ja sen toiminta on käynnistynyt.</p>

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Kaupungin saavutettavuudesta huolehtiminen				
Linja-autojen liityntäpysäköinti Ratakatu-Virkamiehenkatu toteuttaminen	2024–2025	Kaupunkikehitysjohtaja		Projekti valmistui 10/2024.

Vahva Taidekaupunki –brändi

Vahva Taidekaupunki -brändi

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Taiteen ja historian näkyväksi tekeminen kaupunkikuvassa ja maisemassa				
Taiteen ja Taidekaupunki-brändin esiintuominen kaupunkikuvassa	Jatkuva	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Autere-opiston rehtori	Serlachius-museo, Kuvataideviikot, Operaatio Pirkanmaa, Musiikkiopisto, Mäntän musiikkijuhlat, Kolmas sektori (yhdistykset, sirkus)	<p>Kaupunkiviirien liputus toteutettu (kesäsesonkiaika). 2025 toteutus koulujen ja Kuvataideviikkojen yhteistyöllä, projekti käynnissä.</p> <p>Kaupunkitaiteen toteutus valmis rautatieasemalla.</p> <p>Suulin tanssiteos toteutettu.</p> <p>Sisääntulokyltteihin paikallisen taiteilijan teospohja, toteutuksessa 5/2025.</p>
Luovien alojen hubin selvittäminen	2024	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö	Järjestöfoorumi, MW-Kehitys Oy	<p>Kaupungilla ei ole tällä hetkellä käytössä monimuotoista omaa kulttuuritilaa. Tyhjen tilojen hyödyntäminen kulttuurikäytössä suunnittelussa Yrke-Kiinteistöjen yhteistyöllä.</p> <p>Kulttuurin ja luovien alojen kehittämiseen saatu Kordelinin säätiön kehittämistuki. Käynnistyy 9/2025.</p>

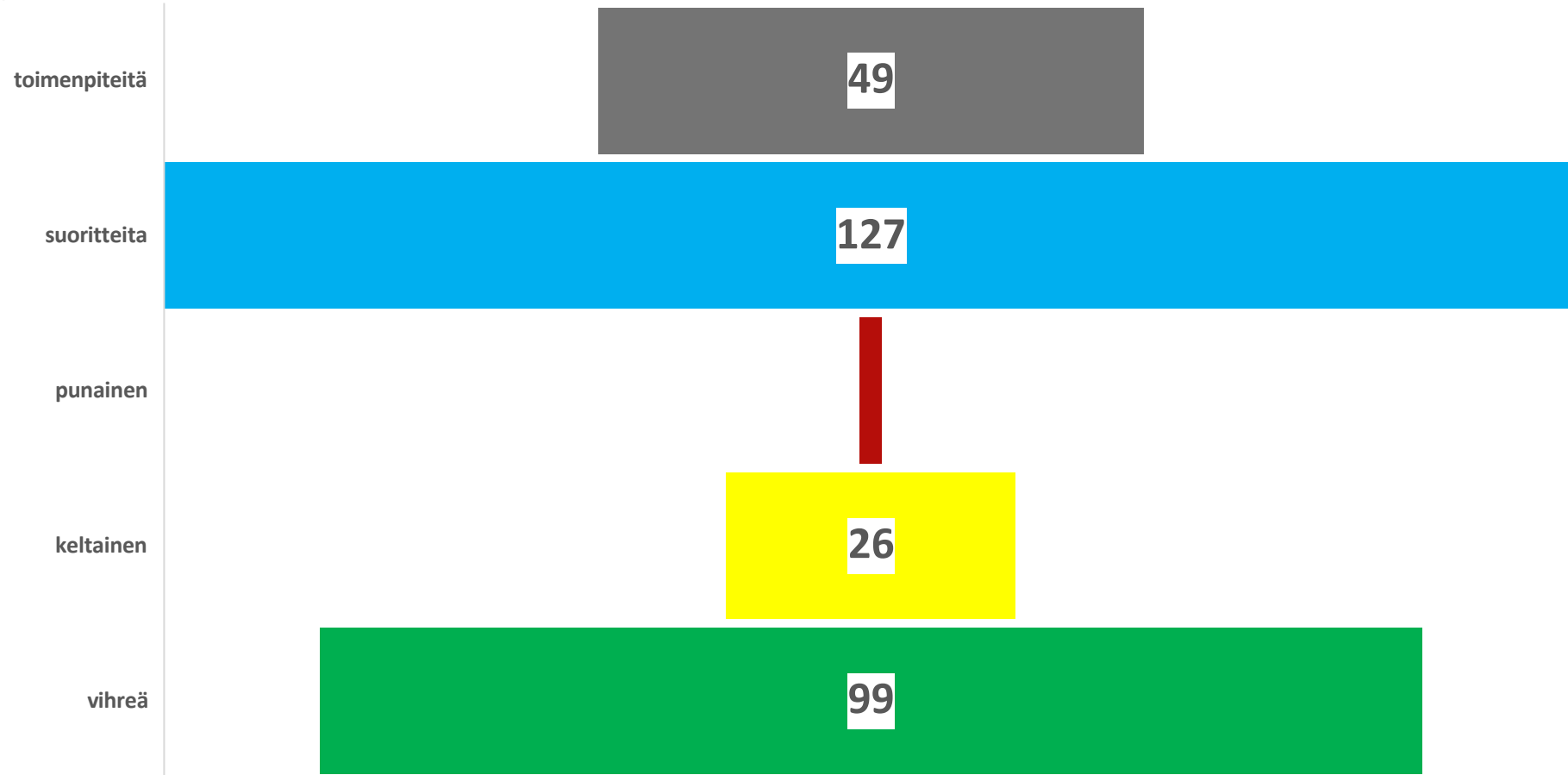
Vahva Taidekaupunki -brändi

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Taidekaupunki-brändin vahvistaminen ja markkinoinnin kehittäminen				
Taidekaupunki-brändin näkyvyys sisääntuloväylillä ja opasteissa	2024–2025	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö, infrapalvelupäällikkö	Yrittäjäjärjestö, MW-Kehitys Oy	Opasteiden uusinta käynnissä. Pysäyttäjät ovat saapuneet. Asennus kahteen nykyiseen paikkaan 2025 ja uutena Vilppulaan mt 347/348 risteysalueelle. Opasteita uusitaan ulkoilureiteille 2025. Autereen-polkuun tukirahoitus 2025-26 hyväksyty.
Rohkeat monikanavaiset markkinointikampanjat	jatkuva	Kaupunkimarkkinointi	MW-Kehitys Oy, Matkailuyrittäjät	Monikanavaista viestintää ja yrityskampanjoita edistetty kulttuuritapahtumien, matkailukohteiden ja asumisen osalta yhteistyöllä (jatkuva kehittäminen). Serlachiuksen, Kuvataideviikkojen ja Musiikkijuhlien toteuttama kansallinen näkyvyys keskeistä koko kaupungille (jatkuva).
Matkailun kehittäminen				
Matkailuohjelman päivittäminen ja toimeenpano	2024	Matkailukoordinaattori	Matkailuyrittäjät	Ohjelma valmistunut (Taidekaupungin matkailuohjelma 2024-2028). Toimeenpano käynnissä matkailutyöryhmän kanssa. Seudullinen matkailuhanke käynnissä 2024-2025.

Vahva Taidekaupunki -brändi

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit	Arvio
Tapahtumayhteistyön kehittäminen				
Tehokkaan ja yhteistyöhön perustuvan tapahtumatuotannon organisointi	2024–2025	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö	Järjestöfoorumi	Järjestöfoorumit ja rahoitusinfot toteutettu ja koulutuspolku aloitettu. Uutena tapahtumana Taidekaupungin Elokuvajuhlat 10/2025.
Monikanavaisen tapahtumaviestinnän kehittäminen	2024–2025	Matkailukoordinaattori	Järjestöt, viestintäryhmä, yrittäjät	Sesongin tapahtumamarkkinointi toteutettu (viikkokalenteri) somessa-, verkkosivuilla ja id-näytöissä. Toteutus sekä kaupungin että visitin alustoilla.

Jakauma

Useimpiin toimenpiteisiin on monta suoritetta. Aloittamatta on kaksi suoritetta.

Toimeenpano ja seuranta

Toimeenpano ja seuranta

Elinvoimaohjelmaa toimeenpannaan toimialoilla ja otetaan huomioon valmisteltaessa talousarvion toiminnallisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kaupungin johtoryhmä ja elinvoimajaosto seuraa aktiivisesti elinvoimaohjelman toimenpiteiden ja mittareiden toteutumista sekä arvioi sen mahdollisia päivittämistarpeita. Seuranta ja raportointia koordinoi elinvoimajaoston esittelijä.

Elinvoimajaosto raportoi ohjelman toteutumisesta kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Mittarit

Mittari	Lähde	Vuosi	Lähtötaso	Tavoitetaso	Uusin tieto
Rakennusvalvonnan lupamäärät yhteensä, kpl (Joista rakennusluvut/toimenpideluvut)	Tilinpäätös	31.12.2022	239 (99/100)	50 % vuoden 2022 luvista	225 (62/163)
Työllisten määrä	Tilastokeskus	31.12.2022	3 442	Kasvaa/säilyy ennallaan	3250 (31.12.2023)
Työpaikkojen määrä	Tilastokeskus	31.12.2022	3 604	Kasvaa/säilyy ennallaan	3407
Työttömyysaste	Tilastokeskus	01/2024	11,6	Koko maan tasoa alhaisempi	13,1 (2025Q1 480hlö, 455hlö 2024Q1)
Toisen asteen linjojen ja opiskelijoiden määrä	Tilinpäätös	Lukuvuosi 2022-2023	Lukio 130 SASKY 792	Lukio 150 SASKY 800	Lukio 163 (2024-2025)
Kokonaisnettomuutto, asukasta/vuosi	Tilastokeskus	31.12.2023	+40	Nettomuutto paranee	-54 (Tulo 349 Lähtö 403, 2023)
Yritysten määrä (yrityskanta)	Tilastokeskus	2022 Q4	645	Muutos positiivinen	653 (2024Q4)
Yhteisöverotulon määrä, euroa	Tilinpäätös	2023	3 486 520	Yhteisöveron määrä kasvaa	5 092 965 (2024)
Keskiarvo elinkeinopolitiikan kokonaisarvosanojen keskiarvoista	Yrittäjien Kuntabarometri	2022	2,88	Ylittää Pirkanmaan kuntien keskiarvon (3,08)	2,79 (Kokonaisranking 2024)
Elinvoimaindeksi sijoitus	Alueiden tutkimus, WSP	2023	241/293	Sijoitus paranee	224 (Alueiden tutkimus 2024)
Matkailukohteiden ja tapahtumien kävijämäärä	Matkailuohjelma, matkailun tulo- ja työllisyys selvitys	2022	89 920 kävijää (plus urheilutapahtumat)	12% kasvu vuoteen 2028 mennessä	

Lisäksi seuraamme

- **Työpaikkaomavaraisuus.** Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen. → (104,8, 2023)
- **Väestöllinen huoltosuhde.** Väestöllinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään. → 0,22/0,78 (983/3508, 2025M03)
- **Taloudellinen huoltosuhde.** Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. → 1,85 ([418+5603]/3250, 2023)